

NAJ BESEDA SPOLNOST NE BO TABU V DELOVNI TERAPIJI!

Anja Vesenjāk, dipl.del.ter., Petra Grabner, dipl.del.ter., Tibor Kafel, dipl.del.ter., Urša Miklič, dipl.del.ter., Tanja Štefānčič Smisl, dipl.del.ter., Nataša Puziĉ Ravnjak, dr.med., spec.FMR

Razliĉna zdravstvena stanja (poškodbe, bolezni, kroniĉne boleĉine) lahko vplivajo na spolnost. Na spolnost v veliki meri vplivajo tudi posledice okvare hrbtenjaĉe (OH), saj se velik procent OH pojavlja v letih, ko so reproduktivne in spolne funkcije na vrhuncu.

Dejavnosti vsakdanjega življenja so opredeljene kot " vse stvari, ki jih osebe želijo, potrebujejo ali morajo storiti, bodisi fiziĉne, duševne, **SPOLNE**, politične ali duhovne (AOTA, 2014).

SPOLNE DISFUNKCIJE PO OKVARI HRBTENJAĀE

PRIMARNE:

- TeŹave z erekcijo
- Spremembe ejakulacije
- Suhost noŹnice

SEKUNDARNE:

- Fiziĉne omejitve (ravnoteŹje, motnje gibanja, mišična oslabeledost, spastiĉnost...)
- Delovanje mehurja in ĉrevesja
- Nadzor srca in oŹilja
- Uravnavanje temperature
- Uporaba zdravil
- Oslabljena senzibiliteta
- Boleĉina

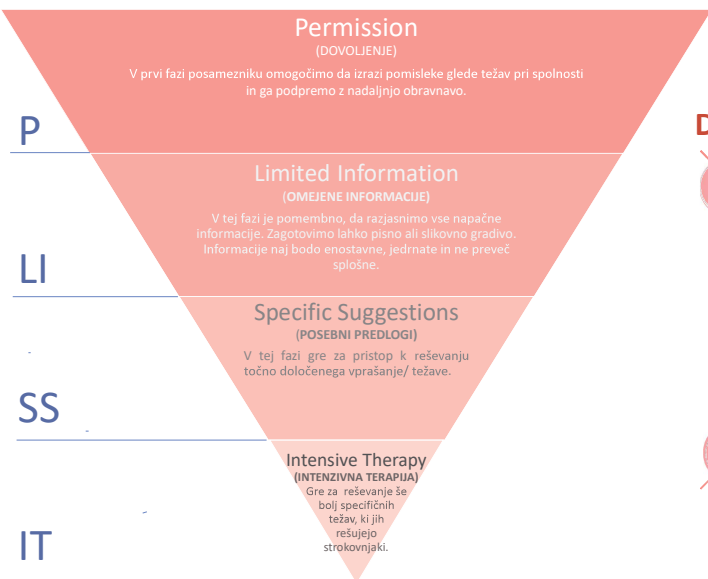
TERCIARNE:

- Depresija, anksioznost
- Spremembe v odnosih
- Zloraba drog in alkohola
- Nizka samopodoba, samozavest
- Strah pred zavrnitvijo

Uspešna rehabilitacija OH zahteva celosten pristop, ob upoštevanju posameznikovih fiziĉnih, psiholoških in medosebnih dejavnikov. Pomembno je, da multidisciplinarni tim podpre posameznika in njegovega partnerja pri zmanjševanju zgoraj naštetih teŹav in s tem omogoĉimo

BOLJŠO KAKOVOST ŹIVLJENJA.

Model PLISSIT (Annon, 1976)

Zaradi tesnega vsakodnevne stika pri obravnavi so **delovni terapevti** pogosto prvi ĉlani rehabilitacijskega tima, ki se jim oseba odpre.

DELOVNI TERAPEVT LAHKO POSAMEZNIKA PODPRE PRI:

- IZBOLJŠANJU** (mobilnosti, pozicioniranju, funkciji rok, vzdržljivosti...)
- PRILAGAJANJU OKOLJA IN PRIPOMOĀKOV**
- SVETOVANJU O STRUKTURI DNEVA** (varĉevanje energije, obvladovanje boleĉin, organizacija dneva)
- OZAVEŠĀANJU O OSEBNI HIGIENI** (genitalne higijene, teŹave z mehurjem in ĉrevesjem).
- PRIKAZU PODPORNE TEHNOLOGIJE. TE ZANIMA VEĀ?**

Eden od izzivov za vse ĉlane rehabilitacijskega tima je razpravljanje o spolnosti. Model nudi zdravstvenim delavcem splošen okvir, kako pristopati, kako zaĉeti dialog o vprašanih glede spolnosti in kako nadaljevati razpravo.